

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (46)

Вінниця, 2024

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Дисемінація передового педагогічного досвіду
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Проби пера
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 9 від 18 квітня 2024 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.; **відповідальний редактор:** методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкарь С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 2(46) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2024. 170с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2024

ЗМІСТ

ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПРОЄКТ «Зберігаючи традиції крізь віки».....	5
ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО, МАРТИНЮК ВІКТОР, БИСТРИЦЬКИЙ ОЛЕКСАНДР, Вінниця влітку 1943 року.	8

ДОСЛІДЖЕННЯ З ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

БЕЛЯЄВ ПАВЛО, New Zealand English as a distinct first-language variety of the English language.....	15
KYLYVNYK VICTORIA, KOLIESNIKOVA IVANNA, Numeral and its peculiarities in modern English.....	18
КУШНІР АЛІНА, КОСА ЄЛИЗАВЕТА, Cockney dialect in the formation of the image and identity Adele.	23
КУШНІР АЛІНА, КРИВЕНКО ЮЛІЯ, The Scottish English accent in the film «BRAVE HEART».....	29
КУШНІР АЛІНА, СЛЮСАР МАРИНА, The role of word stress in the English language.....	32
КУШНІР АЛІНА, ПІДВИСОЦЬКА ХРИСТИНА, The importance of English as a global language.....	36
LEBED YULIIA, KYLYVNYK VICTORIA, TURCHYN TETIANA, Integrated lesson of the language-literary course and its functions.	39
КУШНІР АЛІНА, ТИМОШЕНКО ВАДИМ, The main factors of influence on Canadian English formation.	43
КИЛИВНИК ВІКТОРІЯ, ВАРИЧ АННА, Аналіз синонімічних рядів прикметників, що позначають людські якості героїв роману Дж.Остін «Гордість та упередження». Стилiстична функція таких прикметників.	47
ЗІНЧЕНКО СНІЖАНА, Вербалізація концепту HOME/HOUSE в романі «Гордість і упередження» Джейн Остін.....	50
МИХАЛЬЧУК ОЛЕСЯ, ПАНЧЕНКО МИРОСЛАВА, Відображення сучасних реалій у лексичному складі англійської мови.	51
МАРЦЕНЮК ОЛЕНА, СОЛДАТОВА ВІКТОРІЯ, Топоніми війни: дерусифікація українських географічних назв.	55

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, КОРНІЄЦЬ ЛІЛІЯ, Казкотерапія як метод розвитку мовлення дітей дошкільного віку.	59
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, ДЗЮБА ТЕТЯНА, Теоретичні аспекти й сучасні підходи до формування лексичної компетентності учнів на уроках української мови.....	62
МАЗУР ТЕРЕЗА, Сучасні підходи до формування пунктуаційної компетентності майбутніх учителів-філологів.	65
ГОЛОВСЬКА ІРИНА, МУКОСЄЄВА АЛЬОНА, Етапи формування іншомовної лексичної компетентності.	71
ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ВАСИЛЕНКО ЮЛІЯ, Активна пошукова діяльність у процесі виконання творчих завдань під час вивчення ліричних творів на уроках української мови як запорука ефективного розвитку мовлення та мислення здобувачів початкової освіти.	76
СОРОЧАН АЛІНА, ГЛУХЕНЬКА ВІКТОРІЯ, Можливості використання штучного інтелекту на уроках зарубіжної літератури.	81
ГОЛОВСЬКА ІРИНА, ПОЛІЩУК ІННА, Web-квести як засіб підвищення мотивації учнів в умовах дистанційного навчання.	86

СОРОЧАН АЛІНА, ІЛЬЧЕНКО АНЖЕЛА, Читання як стратегія: досвід філологічного факультету КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж».	91
---	-----------

НОТАТКИ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

ТВЕРДОХЛІБ НАТАЛІЯ, МОРОЗ ДАРИНА, Виховні можливості фольклору у моральному вихованні учнів початкових класів.	99
ХОМІЩЬКА НАТАЛІЯ, ПШЕНИЧУК НАТАЛІЯ, Естетичне виховання дітей засобами образотворчої діяльності.	103
ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ГУЗОВСЬКА СОФІЯ, Шляхи розвитку фантазії та мислення здобувачів початкової освіти на уроках української мови.	106
ТОКАР ЛЮБОВ, КОЛЬЧЕНКО МАРІЯ, Українська народна іграшка як засіб сучасного виховання дітей раннього та дошкільного віку.	110
МЕЛЬНИК СВІТЛАНА, Особливості музичного заняття з основ музичного інструменту у ВНЗ.	112
МАРЦЕНЮК ОЛЕНА, МІНОВА ЄЛИЗАВЕТА, КОЗАКЕВИЧ АНАСТАСІЯ, З досвіду впровадження «Методичних рекомендацій щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах освіти України».	117
ТОКАР ЛЮБОВ, ПИЛЯВЕЦЬ ТЕТЯНА, Засоби казки як закономірності морального виховання дітей раннього та передшкільного віку.	120
ФЕДОРЧУК СВІТЛАНА, Громадянське виховання засобами музики як важливий компонент сучасної системи освіти в Україні.	124
МЕЛЬНИК ГАЛИНА, ЦВИК СОФІЯ, Творча діяльність дошкільників як засіб формування музичних здібностей.	128
БАРЩЕВСЬКА ІННА, ГУМЕНЮК ІРИНА, Сензитивні періоди розвитку дитини та їх вплив на всебічний розвиток дитини. Проблематика раннього білінгвізму.	132
БАРЩЕВСЬКА ІННА, ХИЖУК НАТАЛІЯ, Вплив сімейного середовища на розвиток дитини.	140
ЧОРНА НАТАЛІЯ, КОВАЛЬЧУК ЛЕСЯ, Розвиток образного мислення школярів засобами сприймання та інтерпретації музичних творів.	145

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

БАБІЙ АЛЛА, Активізація креативних якостей здобувачів освіти у процесі вивчення літератури (на прикладі аналізу роману І. Багряного «Тигролови»).	150
ВАСИЛЕВИЧ ІННА, Стилїстика дієслівної метафори в поезії Олександра Олеся.	154
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, Особливості різних видів рецензій як провідного жанру сучасної літературної критики.	157
МОВЧАН ЛАРИСА, ГОРДІЄНКО ВІТАЛІЙ, Культуро-специфічна лексика та художній текст.	161

РЕЗУЛЬТАТИ IV-ГО РЕГІОНАЛЬНОГО КОНКУРСУ ЕСЕ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ «Podilia Thinks Global»	165
--	------------

ВИМОГИ до підготовки науково-методичних статей Збірника «ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	171
---	------------

З ДОСВІДУ ВПРОВАДЖЕННЯ «МЕТОДИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОГО ВИВЧЕННЯ, ВИКЛАДАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УКРАЇНИ»

(Наказ МОН України № 898 від 25.07.2023 року)

УДК 811.111'243(072+076)

МАРЦЕНЮК ОЛЕНА,

доцент, кандидат педагогічних наук

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

МІНОВА ЄЛИЗАВЕТА,

КОЗАКОВИЧ АНАСТАСІЯ,

здобувачі освіти філологічного факультету

Володіння англійською мовою визнане базовим життєвим умінням ХХІ століття нарівні з умінням користуватися комп'ютером, зараз це вже не окрема спеціалізація. Англійська дає людям можливість працювати зі значно ширшим розмаїттям інформації, ознайомлюватися із більшою кількістю поглядів, аніж це можна було би зробити тільки рідною мовою.

Знання англійської мови сьогодні є не просто ознакою освіченості, а й суттєвим фактором економічного зростання країни та покращення загальної якості життя. Англійська мова вважається паспортом до глобального світу. Як йдеться у Доповідній записці Колегії МОН України «у світі нараховується понад 1 мільярд осіб, що вивчають англійську мову як іноземну, та понад 2 мільярди осіб, які нею володіють. Англійська мова є ключовим інструментом міжнародного спілкування, і високий рівень володіння англійською мовою серед випускників дозволить їм повноцінно і ефективно брати участь у професійному та академічному житті» [1]. За результатами досліджень з даної проблеми, проведених МОН України спільно з Британською Радою в Україні, було виявлено низку проблем у галузі вивчення англійської, що і послужило основним поштовхом для розробки Концептуальних засад.

Для вироблення державної політики щодо стану вивчення англійської мови у сфері вищої освіти 26 квітня 2019 року було утворено робочу групу з визначенням концептуальних засад державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти. У результаті такої роботи робоча група напрацювала проєкт концептуальних засад, який був публічно представлений 12 червня 2019 року на міжнародній конференції «Розбудова системи забезпечення якості вищої освіти».

Сфера дії державної політики щодо розвитку англійської мови у вищій освіті в Україні охоплює:

- викладання англійської мови професійного спрямування English for Special Purposes;
- викладання фахових дисциплін англійською мовою як складової україномовної програми English as Medium of Instruction for Ukrainians;
- забезпечення повної освітньої програми англійською мовою для іноземних студентів English as Medium of Instruction for Foreigners. [3]

Викладання фахових дисциплін (освітньої програми) англійською мовою (ЕМІ) стосується викладання академічних (немовних) дисциплін англійською мовою як українським студентам, так і іноземним студентам, які вирішили пройти навчання в Україні. Важливо, щоб політика щодо англійської мови у вищих навчальних закладах в

Україні підтримувала розвиток ефективних практик ЕМІ, враховуючи потенційні переваги для широкого кола зацікавлених сторін. До них відносяться:

- інтернаціоналізація закладів завдяки більшій академічній мобільності персоналу та студентів в Україні
- посилення міжнародного профілю для наукових досліджень в Україні внаслідок підвищення можливостей викладачів ділитися своєю роботою на міжнародних заходах і через академічні публікації англійською мовою
- збільшення потенціалу в Україні для залучення міжнародних співробітників та студентів
- більші академічні та професійні можливості для персоналу та студентів
- більший доступ до програм з подвійним дипломом
- розширений доступ студентів до сучасних та технологічно просунутих тематичних ресурсів англійською мовою, які можна вільно переглядати в Інтернеті
- випускники, які краще підходять для використання англійської мови у відповідності до своїх дисциплін і які, таким чином, краще здатні зробити свій внесок у ринок праці
- наявність у роботодавців пулу випускників, які здатні грамотно використовувати англійську мову та які можуть допомогти компаніям стати більш конкурентоспроможними на національному рівні та за межами України.

Наразі триває вже третій етап реалізації стратегії використання англійської мови в контексті інтернаціоналізації освіти в Україні. Влітку 2023 року Наказом МОН України № 898 від 25.07.2023 року вийшли Методичні рекомендації щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах освіти України [4]. МР чітко регламентується діяльність усіх учасників освітнього процесу щодо рівня володіння англійською мовою починаючи від дирекції, адміністрації закладу, педагогів та здобувачів освіти. І ми стоїмо на порозі прийняття Верховною Радою України законопроекту «Про застосування англійської мови в Україні». На цій арені з'являється ще один сильний гравець – конкурент Британської ради в Україні – Регіональний офіс англійської мови при посольстві США.

У Комунальному закладі вищої «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» розроблена низка заходів щодо реалізації нормативної бази викладання та використання англійської мови в Україні. Задовго до загрози вторгнення росії та початку російсько-української війни в системі освіти розпочалось впровадження положень Концептуальних засад вивчення англійської мови в системі освіти [2] та згодом визнання англійської мови мовою міжнародного спілкування в Україні [3] заклали відповідні підвалини для активізації процесів вивчення англійської мови та її використання в усіх сферах життя в Україні. Так у поточному 2023-2024 навчальному році МОН України розробило і поступово стало впроваджувати Методичні рекомендації викладання та вивчення англійської мови [4]. Відповідно до зазначених нормативних документів в закладах освіти активно впроваджується білінгвальне викладання профільних дисциплін, викладачів мотивують викладати свої профільні курси англійською мовою з відповідною попередньою мовною підготовкою та складання міжнародних тестів на рівень володіння англійською мовою, одночасно відбувається інтенсив підготовки здобувачів вищої та фахової передвищої освіти. Держслужбовці України зобов'язані скласти іспити на рівень володіння англійською мовою не нижче B2. В закладі запроваджений волонтерський рух з підготовки військовослужбовців до складання тестів на рівень володіння англійською мовою за стандартами НАТО, Угода про стандартизацію STANAG 6001.

Під час організації та проведення переддипломної практики студентами – майбутніми вчителями англійської мови, був розроблений та впроваджений інтенсив курс для здобувачів вищої освіти немовного профілю.

Головним нашим завданням було проведення інтенсивного курсу з англійської мови та курсу підготовки до ЄВІ для студентів коледжу різних спеціальностей. Це був цікавий та корисний досвід для нас, як майбутніх вчителів англійської мови і, можливо, в подальшому – авторів досконалих курсів з англійської мови.

Робота над курсом починалась із зимових канікул та охоплювала розробку логічної та послідовної тематики кожного заняття, підбір підручників, що зорієнтовані на різний рівень знань англійської мови (найкращими та найзручнішими для нас виявились Oxford Word Skills Elementary; English for Everyone. Level 1-2 Beginner; Prepare 1-2 Student's Book; Headway Elementary, Time to Talk, Round Up та інші), також ми передбачали можливі труднощі в організації курсів, створили початковий тест на визначення рівня знань, провели реєстрацію на курси, за допомогою Google Форм зі звітністю в Google Таблицях, створили групи де публікували оголошення для студентів та створили Google Classrooms як для інтенсивного курсу, так і для підготовки до ЄВІ.

Google Classroom, на нашу думку, є найзручнішою платформою для організації подібних курсів. Зручним є те, що можна прикріпити постійне посилання на заняття, прикріпити корисну інформацію та посібники для студентів, додавати домашні завдання та фото для звітності.

Цікавим явищем було те, як студенти реєструвались на курси. Їм був наданий вибір: чи вони бажають «підтягнути» рівень своєї англійської, підготуватись до НМТ, або ж до ЄВІ. Крім того, майбутні учасники курсу обирали форму навчання, яка їм була зручна (online/offline). Загалом було зареєстровано 220 бажаючих навчатися. Спочатку, ми почали перебудовувати наше календарне планування та кількість груп під такий високий попит. А також, запланували заняття на вечір, аби у якомога більшої кількості людей була можливість відвідувати їх. Але, як тільки розпочався курс, реальність виявилась не такою як ми передбачали. Заняття курсу відвідували від 2 до 5 студентів в кожній групі, що не могло не засмутити нас, як розробників. Згодом декан факультету залучила кураторів груп коледжу для просування наших курсів, що дало змогу додати по кілька студентів в кожную онлайн групу. Виходячи з цього, курси повністю перейшли на дистанційну форму проведення.

Припускаємо, що дана проблема виникла з різних причин: невідповідність графіку занять курсу до графіку пар в коледжі, небажання працювати у форматі «студент-студент», бажання зареєструватись на курс і не докладаючи зусиль отримати знання, зміна пріоритетів або те, що, як показує досвід, більш мотивуючим є фінансовий фактор. Тобто, як правило, люди відчувають більше відповідальності за те навчання, в яке вони вкладаються фінансово, а не те, що є на волонтерських засадах.

Для зацікавлення тих, хто зареєструвався і виявив бажання навчатись регулярно, ми використовували методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, а саме: планування занять з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей студентів, застосування різноманітних форм і методів навчання, використання інтерактивних методів та ресурсів, таких як групова і парна робота, рольові ігри тощо. Для кращого засвоєння матеріалу ми також використовували наочні методи навчання: автентичні відео та аудіозаписи, презентації, схеми та інтерактивні вправи. При цьому ми намагались дотримуватись усіх дидактичних вимог, зокрема, пояснювати матеріал доступно та послідовно, залучати учнів до активної участі у заняттях.

Основним методом, яким ми керувались, був PPP(Presentation, Practice, Production). Він дозволяв нам охопити якомога більше тем для вивчення. Спочатку ми підводили студентів до теми заняття (set the scene/context), потім презентували новий матеріал, практикували його спочатку самостійно, а згодом в парах/групах, дивились відео, виконували до них

завдання та дискутували на задану тематику. Домашнім завданням був «drilling» виучуваного матеріалу.

Для перевірки знань учнів використовувались методи контролю і самоконтролю у навчанні: тестування, відповіді на запитання, самостійні роботи тощо.

Найбільш ефективними, на нашу думку, є такі види, форми та прийоми роботи: інтерактивні вправи, використання автентичних матеріалів, рольові ігри, робота в парах або групах. Вважаємо, що слід приділяти більше уваги розвитку комунікативних навичок учнів та студентів на заняттях, а також стимулювати їх самостійність та творчість у процесі вивчення англійської мови.

За час проходження практики ми проводили роботу з сильнішими і відстаючими студентами, використовуючи різні методи та форми роботи: індивідуалізація навчання, диференціація завдань, додаткові консультації. Проводили індивідуальні бесіди з тими, хто цього потребував, знаходили спільні теми для обговорення, адже студенти і викладачі курсу є майже однолітками. На заняттях курсів розмовляли як англійською, так і українською, враховуючи підготовку наших студентів.

Спостерігаючи за результатами фінальних тестів курсу, можна визначити, що студенти, які відвідували більшу кількість занять мали кращі результати (51/60 б.) на противагу тим, хто за невідомими причинами часто ігнорував нагадування про курс (в діапазоні від 30-40б.). На основі цього можемо стверджувати, що такий формат курсу є ефективним, але потрібно шукати шляхи залучення більшої кількості бажаючих.

З допомогою такого виду практики ми змогли отримати цінний досвід у роботі зі студентами, вдосконалити свої педагогічні та організаторські вміння та навички, що є і будуть корисними в майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Концептуальні засади державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-stvorilo-koncepciyu-rozvitku-anglijskoyi>
2. Методичні рекомендації щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах освіти України. Наказ МОН України № 898 від 25.07.2023 року. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/metodichni-rekomendaciyi-shodo-zabezpechennya-yakisnogo-vivchennya-vikladannya-ta>
3. Законопроект № 9432 «Про застосування англійської мови в Україні». URL: https://lb.ua/society/2023/11/22/585459_rada (дата звернення: 15.05.24р.)

*Стаття надійшла до редакції
14 березня 2024 р.*

ЗАСОБИ КАЗКИ ЯК ЗАКОНОМІРНОСТІ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ПЕРЕДШКІЛЬНОГО ВІКУ

УДК 373.2.015.31:17:398.21(=161.2)

ТОКАР ЛЮБОВ,

*доктор філософії, викладач дошкільної педагогіки та фахових методик
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

ПИЛЯВЕЦЬ ТЕТЯНА,

здобувачка освіти факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва

Abstract. The article reveals the essence of the concepts “morality”, “moral education” and “moral behavior of the older preschool children”. The problem of morality is described, as well as the views of scientists on the problem of moral qualities formation of the older preschool